

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 De ongelijkheid in inkomens en vermogens in de wereld

20 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een voorbeeld uit tekst 9 waaruit blijkt dat Piketty de gedachte verwerpt dat meritocratie een verklaring is voor sociale ongelijkheid in westerse samenlevingen 1
- een beschrijving van meritocratie 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens tekst 9 verwerpt Piketty meritocratie als verklaring voor sociale ongelijkheid: vermogensongelijkheid is niet het onvermijdelijk gevolg van verschillen in talent of de bereidheid hard te werken (r. 1-6). Hij stelt: "Ouderlijk vermogen is de toegangkaart tot de vermogende klasse." (r. 7-9). 1
- Deze voorbeelden komen niet overeen met meritocratie. Meritocratie is namelijk een samenleving waarin alleen de individuele verdiensten van een persoon bepalend zijn voor zijn/haar maatschappelijke positie. (Andere factoren als maatschappelijke afkomst of het vermogen van de ouders worden niet beschouwd als verklaring van sociale ongelijkheid.) 1

21 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat de meritocratische gedachte overeenkomt met een element van het kernconcept ideologie 1
- een uitleg van dit element van het kernconcept ideologie met een element van het kernconcept sociale ongelijkheid 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- De meritocratische gedachte (In een moderne samenleving zou je maatschappelijke positie bepaald moeten worden door je individuele verdiensten) is te beschouwen als een **ideologie**. Want deze gedachte behelst **een idee over de meest wenselijke maatschappelijke en politieke verhoudingen in een samenleving** 1
- namelijk het idee dat **sociale ongelijkheid** in de samenleving verschillen in inspanning en bekwaamheid weerspiegelen Sociale ongelijkheid is te rechtvaardigen: **verschillen in maatschappelijke posities/in status/in vermogen dienen het gevolg te zijn van individuele kenmerken** 1

Vraag	Antwoord	Scores
22	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat: een uitleg dat een plan om progressieve belasting op vermogen in te voeren op mondiale schaal waarschijnlijk niet gerealiseerd kan worden door</p> <ul style="list-style-type: none"> • het toepassen van het dilemma van collectieve actie op een mondiaal belastingplan op vermogen met een uitleg van gedrag 'free riders' 1 • en door het noemen van het ontbreken van een wereldmacht om dit dilemma op te lossen 1 <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Landen zullen in het algemeen niet vrijwillig gedeelde, collectieve belangen nastreven, zoals een mondiaal belastingplan omdat ze bang zijn dat ze een bijdrage leveren terwijl andere landen daarvan profiteren zonder mee te werken, de zogenaamde 'free riders'. / Landen die bijvoorbeeld niet meedoen, de zogenaamde 'free riders', trekken juist extra vermogen aan, vormen als het ware belastingparadijzen; dit gaat ten koste van landen die wel willen meewerken aan een internationale samenwerking om grote vermogensverschillen te voorkomen 1 • En er is geen gezaghebbende wereldautoriteit die deelname aan een mondiaal belastingplan kan afdwingen 1 	
23	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een beschrijving van een voorbeeld uit tekst 9 dat overeenkomt met een aspect van de marxistische benadering op sociale ongelijkheid 1 • een uitleg van dit aspect van de marxistische benadering aan de hand van dit voorbeeld 1 <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De opvattingen van Piketty komen overeen met een aspect van de (neo)marxistische benadering, want Piketty heeft het over de toegenomen vermogensongelijkheid en de vermogende klasse (r. 1-9) of over de helft van de bevolking die nagenoeg niets bezit en zich buitengesloten voelt (r. 31-41) 1 • Hierin is ongelijkheid op machtsverschillen te herkennen, die volgens de (neo)marxistische benadering een gevolg is van het feit dat mensen in verschillende mate over hulpbronnen beschikken (vermogen, bezit) en daardoor met elkaar in concurrentie zijn om schaarse en hooggewaardeerde goederen te bemachtigen 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
24	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de verzorgingsstaat als politiek kenmerk van moderne westerse samenlevingen • dat een verklaring is van de verschillen in Gini-coëfficiënt van Nederland en de VS op grond van een verschillende vorm van een verzorgingsstaat 	<p>1 1</p>
	<p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een politiek kenmerk van moderne westerse samenlevingen is dat de overheid de sociale grondrechten van de burgers garandeert in de vorm van een verzorgingsstaat • Het feit dat na tussenkomst van belastingen en sociale zekerheid de Gini-coëfficiënt in Nederland zakt van 0,57 naar 0,33 en de Gini-coëfficiënt van de VS zakt van 0,57 naar 0,42 betekent dat de VS een minder ontwikkelde verzorgingsstaat heeft dan Nederland. In Nederland herverdeelt de overheid de inkomens meer dan in de VS door middel van een sociaal zekerheidsstelsel, (het belasting- en premiestelsel en andere vormen van inkomensondersteuning, zoals huursubsidie en tegemoetkoming in de zorgkosten.) 	<p>1 1</p>
25	<p>maximumscore 3 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een uitleg van het relatieve aandachtsmodel namelijk agendavorming heeft een cyclisch karakter: een politieke kwestie is kortstondig in de aandacht met een voorbeeld uit de inleiding • een politieke kwestie stond eerst niet op de politieke agenda met een voorbeeld uit tekst 10 • politici gebruiken het piekmoment om beleid te introduceren met een voorbeeld uit de inleiding 	<p>1 1 1</p>
	<p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volgens het relatieve aandachtsmodel heeft agendavorming een cyclisch karakter ('issue-attention cycles'). De kwestie sociale ongelijkheid was in 2014 prominent in de aandacht, mede door het uitbrengen van het boek van Piketty (zie de inleiding) • Uit tekst 10 blijkt dat de gegevens van Piketty al langer bekend zijn, maar door het verschijnen van boek van Piketty en de media-aandacht is het onderwerp sociale ongelijkheid op de agenda geplaatst. Nu was het juiste moment • Er is met andere woorden een piekmoment ontstaan die politici gebruiken om extra beleid te introduceren. In de inleiding staat dat GroenLinks en SP met nieuwe beleidsvoorstellen kwamen door het nut van de nivelleringspolitiek te onderbouwen met gegevens uit het boek van Piketty 	<p>1 1 1</p>